

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2010. május 21. (27.05)
(OR. en)**

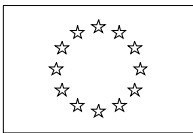
9964/10

SOC 358

FEDŐLAP

Küldi: Szociális Védelmi Bizottság
Címzett: az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)/az EPSCO Tanács
Tárgy: **Európa 2020 stratégia**
– **A Szociális Védelmi Bizottság által készített dokumentum**

A delegációk mellékelten kézhez kapják a Szociális Védelmi Bizottságnak a 2010. május 18-i ülésen elfogadott és az EPSCO Tanács 2010. június 7–8-i ülésére beterjesztendő dokumentumát.

Szociális Védelmi Bizottság

EURÓPA 2020 STRATÉGIA

A Szociális Védelmi Bizottság által készített dokumentum¹

Az Európai Tanács a tavaszi ülésén megállapodott egy olyan új stratégiáról, amely kiemelten kezeli az inkluzív növekedést és az összetartóbb társadalmat a gazdaság-, foglalkoztatás- és társadalmi kohéziós politikák egymástól való kölcsönös függésének fényében. A szakpolitikák integrálása a kiemelt területeken az Európa 2020 stratégia központi eleme. A nemzeti és az uniós intézkedések tekintetében az Európai Tanács tavaszi ülésén elfogadott, egymással összefonódó és egymást kölcsönösen erősítő kiemelt célok lesznek az irányadók.

Amint az az Európa 2020 stratégia előkészítése során adott véleményben² is szerepel, az új stratégia szociális dimenziójának végrehajtásához szükség lesz a szociális védelem és a társadalmi befogadás területén alkalmazott nyitott koordinációs módszer megerősítésére, valamint koherenciájának és láthatóságának a javítására. A szociális területen alkalmazott nyitott koordinációs módszer keretében a Szociális Védelmi Bizottság továbbra is rugalmasan és hatékonyan fog hozzájárulni a szakpolitikák koordinált kialakításához, valamint támogatni fogja a társadalmi befogadásra és a szociális védelemre vonatkozó nemzeti stratégiák kialakítását, szorosan együttműködve az új stratégiával.

¹ Több delegáció megerősítésétől függően.

² Lásd a Szociális Védelmi Bizottság véleményét a 2010 utáni lisszaboni stratégiáról, mely véleményyt az EPSCO Tanács 2009. november 30-án fogadott el (15850/09).

I. Jelentés a társadalmi befogadással/a szegénység csökkentésével kapcsolatos kiemelt uniós cél megfelelő mutatóiról

Az Európai Tanács a tavaszi ülésén megállapodott az Európa 2020 stratégia öt kiemelt uniós céljáról, melyek egyike a **társadalmi befogadásnak mindenekelőtt a szegénység csökkentése révén történő elősegítéséhez** kapcsolódik. Az EU vezetői további munkára szólítottak fel az e célra vonatkozó megfelelő mutatókkal kapcsolatban. Az Európai Tanács a júniusi ülésén vissza fog térni erre a kérdésre. A Szociális Védelmi Bizottság³ – megbízatása alapján – azt javasolja az EPSCO Tanácsnak, hogy mérlegelje az alábbi megközelítés alkalmazását:

- számszerűsítve fogalmazza meg az uniós célt, azaz: **xx millió ember kiemelése a szegénységből vagy a kirekesztődésből 2020-ra;**
- mérje fel a **relatív szegénységi küszöb alatt élők és a kirekesztettek teljes számát**, a következő **három**, a szegénység és a kirekesztettség különböző dimenzióit tükröző **mutató alapján: a relatív szegénységi küszöb alatt élők aránya, az anyagi nélkülözés által sújtottak aránya és az aktív kereső nélküli háztartásban élők aránya**⁴;
- az összesített uniós referenciaértéket **a relatív szegénységi küszöb alatt élő és/vagy anyagi nélkülözés által sújtott és/vagy aktív kereső nélküli háztartásban élő személyek** számaként határozza meg, az alábbi fogalmakat használva:
 - relatív szegénységi küszöb alatt élők: a nemzeti mediánjövedelem 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező személyek. A relatív szegénységi küszöb alatt élők aránya⁵ a szegénység mérésére és alakulásának figyelemmel kísérésére használt elsődleges mutató az EU-ban. A jövedelemeloszlásból kiinduló, relatív szegénységi mérce, amely figyelembe veszi valamennyi jövedelmi forrást, beleértve a piaci jövedelmet és a szociális transfereket. A munkának és a szociális védelemnek a szegénység megelőzésében és enyhítésében játszott szerepét tükrözi;

³ A svéd delegáció fenntartással élt.

⁴ A Szociális Védelmi Bizottság megbeszélései során több delegáció is amellet érvelt, hogy az összesített uniós referenciaértéket kizárólag a két szegénységi mutató (a relatív szegénységi küszöb alatt élők aránya és az anyagi nélkülözés által sújtottak aránya) alapján kellene meghatározni, ami körülbelül 100 millió főt jelentene. A legtöbb delegáció azonban elfogadta, hogy a mutatók közé vegyék fel az aktív kereső nélküli háztartásokban élők arányát.

⁵ 2008-ban az európai népesség 17%-a élt a relatív szegénységi küszöb alatt.

- anyagi nélkülözés által sújtottak: olyan személyek, akik a források hiánya miatt nagyon nehéz körülmények között élnek; a 9 nélkülözési ismérvből legalább 4 jellemző rájuk⁶. Az anyagi nélkülözés által sújtottak aránya nem jövedelmi (pénzbeli) szegénységi mérce, és az EU-n belüli jóléti és életszínvonalbeli eltéréseket is tükrözi, mivel egységes európai küszöbértéken alapul;
- aktív kereső nélküli háztartásban élők: e népességcsoport meghatározó jellemzője a munka teljes hiánya vagy nagyon alacsony intenzitása az egész évet tekintve⁷, ami megfelelően jelzi a munkaerőpiacról való huzamosabb idejű kirekesztődést. Az e csoporthoz tartozók olyan családokban élnek, amelyeknek tagjai huzamosabb időre kiszorulnak a munkaerőpiacról. A munkaerőpiacról való huzamosabb idejű kirekesztődés a szegénység egyik legfőbb tényezője, és növeli a hátrányos helyzet generációról generációra való átörökítésének veszélyét;
- vizsgálja meg, hogy lehetséges-e 2009-et tekinteni referenciaévnak a vonatkozó adatokat illetően;
- határozzon meg ambiciózus, de realista kötelezettségvállalási szintet, melynek során vegye figyelembe a finanszírozás fenntarthatóságát, tekintve, hogy a fent meghatározott összesített uniós érték mintegy 120 millió, a relatív szegénységi küszöb alatt élő vagy kirekesztett személyt jelent⁸;

⁶ Jelenleg az elfogadott európai uniós anyagi nélkülözési mutatót azon személyek arányaként határozzák meg, akikre az alábbi 9 ismérvből legalább 3 jellemző: nem engedhetik meg maguknak i. a lakbér vagy a közüzemi számlák kifizetését; ii. a lakás megfelelő fűtését; iii. a váratlan kiadások fedezését; iv. azt, hogy legalább minden második napon húst vagy halat fogyasszanak vagy ezzel egyenértékű fehérjeforráshoz jussanak; v. az évi egyhetes, nem otthon töltött nyaralást; vi. az autót; vii. a mosógépet; viii. a színes televíziót; ix. a telefont. Ezek az EU összlakosságának 17%-át érintik, az egyes tagállamoknál ez az érték 3,5%-tól 51%-ig terjed (2008-as adatok). A szigorúbb meghatározás szerint, amely a fenti 9 ismérvből 4-nek a meglétét feltételezi, az EU lakosságának 8,3%-a tartozik az érintett csoportba, az egyes tagállamoknál ez az érték 1%-tól 33%-ig terjed.

⁷ Az aktív kereső nélküli háztartás fogalmának a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó közösségi statisztika (EU-SILC) alapján történő meghatározása további módszertani finomításokat igényel.

⁸ Például a 20 milliós célérték azt jelentené, hogy 10 év alatt hat emberből egyet emelnénk ki a szegénységből vagy a kirekesztettségéből; 15 milliós célértéknél ez 10 év alatt nyolc emberből egyet jelentene, 25 milliós célértéknél pedig 10 év alatt öt emberből egyet.

- rendelkezzen arról, hogy a tagállamoknak – noha a tagállami szempontból legmegfelelőbb mutató(k) alapján belátásuk szerint tűzhetik ki nemzeti céljaikat – a Bizottsággal egyeztetve és a Szociális Védelmi Bizottság támogatásával **világosan meg kell határozniuk, hogy nemzeti céljuk teljesítése miként fog hozzájárulni az uniós cél eléréséhez;**
- kérje fel a tagállamokat és a Bizottságot, hogy
 - a szegénység és a társadalmi kirekesztettség sokdimenziós jellegének tükrözése érdekében frissítsék a mutatók kialakítására vonatkozó ütemtervet,
 - ehhez kapcsolódóan fokozzák az anyagi nélkülözésre, a „konzisztens” szegénységre (a jövedelmi szegénység és az anyagi nélkülözés együttes fennállása) és az abszolút szegénységre vonatkozó mérőszámok, időben állandó szegénységi küszöböt alkalmazó mérőszámok, a munkaerőpiacról való kirekesztettségre vonatkozó új mérőszámok és a szociális védelmi rendszerek jövedelem-újraelosztó hatására vonatkozó mérőszámok (a természetbeni juttatásokat is beleértve) meghatározását,
 - javítsák az alapul vett adatok időszerűségét, és a legsebezhetőbb csoportok (migránsok, etnikai kisebbségek, fogyatékossgal élők, hajléktalanok stb.) helyzetének felmérésére irányuló képességüket,
- irányozza elő a kiemelt uniós cél félidős értékelését, melynek során figyelembe kell venni a mutatókkal kapcsolatban végzett, fentebb említett munkát is.

II. Az Európa 2020 integrált iránymutatásra vonatkozó javaslat

A gazdaság-, illetve a foglalkoztatáspolitikákról szóló, két integrált iránymutatásra vonatkozó javaslat az Európa 2020 stratégia egymást kölcsönösen erősítő prioritásaira és egymással összefonódó céljaira épül. A Szociális Védelmi Bizottság támogatja a 10. iránymutatás („*A társadalmi összetartozás erősítése és a szegénység elleni küzdelem*”) célját, amely a legerőteljesebben tükrözi az új stratégia szociális dimenzióját.

A gazdaság-, a foglalkoztatás- és a szociálpolitika és azok céljai közötti megerősített kapcsolat alapvetően fontos a fenntartható növekedés, a munkahelyteremtés, valamint a társadalmi és a területi kohézió előmozdítása szempontjából. A Szerződés rendelkezésével (az EUMSZ. 9. cikke) összhangban politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió figyelembe veszi a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális biztonság biztosítására és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre vonatkozó követelményeket. A Szerződés ezen rendelkezése mind a gazdaságpolitikák, mind a foglalkoztatási iránymutatások szempontjából releváns, és a gazdaságpolitikai iránymutatásokra vonatkozó javaslat preambulumba is be kell illeszteni.

A gazdaságpolitikai iránymutatások tekintetében a Szociális Védelmi Bizottság hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy mindezzel egyidejűleg a nyugdíjrendszerek, valamint az egészségügyi és a tartós ápolási rendszerek fenntarthatóságával és megfelelőségével kapcsolatos szempontokkal is foglalkozni kell. A Szociális Védelmi Bizottság támogatja, hogy nagyobb figyelmet kapjon az EU külső dimenziója, és ennek során szociálpolitikai kérdéseket is vegyenek figyelembe, amint azt az Európai Tanács 2010 tavaszi ülésén elhatározták. A Szociális Védelmi Bizottság emlékeztet a közérdekű szociális szolgáltatások által a társadalmi kohézió előmozdításában játszott fontos szerepre, ami egyúttal a versenyképesség és a foglalkoztathatóság előfeltétele is (e szolgáltatások megfelelő biztosítására hivatkozni kell a 6. iránymutatásban). A foglalkoztatási iránymutatásokban a férfiak és a nők közötti egyenlőséget általános prioritásként kell kezelni.

Az Európa 2020 stratégia integrált szemléleten alapul, ami szükségessé teszi a szociális dimenzió területén elért eredmények tematikus értékelését és az arról szóló jelentéstételt. A határozat szövegében egyértelműen meg kell állapítani a Szociális Védelmi Bizottságnak a társadalmi befogadásra/a szegénység csökkentésére vonatkozó cél teljesítése és a 10. iránymutatás végrehajtása terén elért eredmények megfigyelése terén betöltendő szerepét.

A Szociális Védelmi Bizottság úgy véli, hogy e megközelítésnek elő kell segítenie, hogy az EPSCO Tanács maradéktalanul eleget tehessen az új stratégia foglalkoztatási és szociális dimenziójával kapcsolatos feladatainak. Ennek során fel fogja használni az EU által a szociális védelem és a társadalmi befogadás területén kitűzött közös szociális célok teljesítése érdekében a szociális területen alkalmazott nyitott koordinációs módszer keretében végrehajtott uniós tevékenységek során szerzett szakértelmet. Ezért szükség van egy ezzel kapcsolatos preambulumbekapcsolásra. A Szociális Védelmi Bizottság az alábbiakat javasolja:

(17) *A Szociális Védelmi Bizottság ezért a Szerződésben meghatározott hatáskörén belül figyelemmel fogja kísérni az Európa 2020 stratégia szociális dimenziójával, és különösen a 10. iránymutatás alkalmazásával kapcsolatban elért előrelépést. Ez elsősorban a szociális védelem és a társadalmi befogadás területén folytatott nyitott koordinációs együttműködés tevékenységeire – például a szociális védelemről és a társadalmi befogadásról szóló együttes jelentésre – épül majd.*

A Szociális Védelmi Bizottság üdvözli a 10. integrált iránymutatás tervezetének főbb elemeit, ugyanakkor a szövegben bizonyos módosításokat javasol (ezek tervezetét lásd alant).

10. iránymutatás: a társadalmi összetartozás erősítése és a szegénység elleni küzdelem⁹

A tagállamoknak a szegénység megelőzésére és csökkentésére irányuló erőfeszítéseinek a teljes körű társadalmi és a gazdasági részvételt kell előmozdítaniuk. Ennek egyik eszköze a foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztése, ami az integrált stratégia alapvető eleme. E célok eléréséhez teljes mértékben fel kell használni az Európai Szociális Alap forrásait. Fontos továbbá az esélyegyenlőség biztosítása, többek között a jó minőségű, megfizethető és fenntartható szolgáltatások mindenki számára történő elérhetővé tétele révén, különösen a szociális területen, valamint a lakhatás és az egészségügyi ellátás területén. A közszolgáltatások (beleértve az online szolgáltatásokat, a 4. iránymutatással összhangban) fontos szerepet játszanak ebben. A tagállamoknak hatékony diszkriminációellenes intézkedéseket kell hozniuk. A lehetőségek növelése és a munkaerőpiacról leginkább kirekesztettek munkaerő-piaci részvételének – a foglalkoztatottak szegénységének megakadályozásával párhuzamosan történő – előmozdítása segíti majd a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelmet. Ehhez hatékonyabbá kell tenni a szociális védelmi rendszereket, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó stratégiákat és az átfogó aktív befogadási stratégiákat, hogy az embereknek a különböző életszakaszokban lehetőségük legyen a munkaerőpiacra történő visszatérésre, és ne fenyegetse őket a kirekesztődés veszélye, különös tekintettel a nőkre. A szociális ellátó- és nyugdíjrendszereket korszerűsíteni kell, hogy teljes mértékben fel lehessen őket használni a megfelelő jövedelmi támogatás, illetve az egészségügyi ellátás és a tartós ápolási szolgáltatások – és ezzel a szociális kohézió – biztosítására, gondoskodva ugyanakkor a finanszírozás fenntarthatóságáról és ösztönözve a társadalmi és a munkaerő-piaci részvételt.

⁹ A Szociális Védelmi Bizottság május 17–18-i ülésén véglegesített szöveg, mely alapján az elnöknek további konzultációkat kell folytatnia.

A szociális juttatási rendszereknek elsősorban az átmenetek alatt kell garantálniuk a jövedelem biztonságát, és arra kell összpontosítani, hogy a társadalmi kirekesztettség által leginkább fenyegetett csoportok – gyermeküket egyedül nevelő szülők, kisebbségek (különösen a romák), fogyatékosokkal élők, gyermekek és fiatalok, idős nők és férfiak, legális bevándorlók és a hajléktalanok – körében csökkenjen a szegénység. A tagállamoknak a leginkább kiszolgáltatottak támogatása érdekében elő kell segíteniük a szociális gazdaság és a szociális innováció megvalósulását. Minden intézkedésnek elő kell mozdítania a nemek közti egyenlőséget is.

III. Kiemelt kezdeményezés: „Szegénység elleni európai platform”

A Szociális Védelmi Bizottság által korábban kifejtettekkel összhangban a tagállamok szociálpolitikai együttműködését nagymértékben elősegítené a szakpolitikai intézkedések ismertebbé tétele, a kommunikáció javítása, az egymástól való tanulás módszereinek hatékonyabbá tétele és az érintett szereplők hatékony és folyamatos bevonása. A Szociális Védelmi Bizottság megteszi a megfelelő lépéseket ennek érdekében. Az európai platform számára hasznosak lesznek a szociális védelem (nyugdíj, egészségügy és tartós ápolás) és a társadalmi befogadás területén alkalmazott nyitott koordinációs módszer keretében kifejlesztett eszközök és tevékenységek, valamint a nyitott koordinációs együttműködés során szerzett tapasztalatok.

A Szociális Védelmi Bizottság értelmezésében e kiemelt kezdeményezés célja az Európa 2020 stratégia szociális dimenziójának megvalósítására irányuló uniós és nemzeti szintű erőfeszítések fokozása és az e területen alkalmazott nyitott koordinációs együttműködés erősítése.

A Szociális Védelmi Bizottság ezért együtt kíván működni az Európai Bizottsággal a „Szegénység elleni európai platform” vonatkozásában 2010 októberében várható javaslat kidolgozása tekintetében, az Európai Tanács júniusi ülésén az Európa 2020 stratégiával kapcsolatban hozandó döntésekre is figyelemmel.